

Марказ ва унинг ҳудудий бўлимларига 2024 йил давомида қарор, ажрим ҳамда мурожаатлар асосида келиб туган жами **45 423 та** (2023 йилда 43 244 та) экспертизалардан **40 569 таси** бўйича экспертиза хулосалари ва мутахассис фикрлари берилган бўлиб, ўтган йилнинг хос даврига (2023 йилда 37 493 та) нисбатан **3 076 тага ошган**.

2024 йилда **4 млн. 343 минг 269 та** объектлар бўйича **895 минг 182 та** тадқиқотлар ўтказилиб, **110 310 та** саволлар ҳал этилган.

Экспертиза тайинловчи органларнинг соҳага оид билим ва саводхонлигини ошириш мақсадида **1 941 та** профилактик таклифлар берилди ҳамда **2400 нафар** суд ва тергов органлари ходимларининг Марказ бўлим ва лабораторияларида тажриба алмашишлари таъминланди.

Суд ва тергов органлари ходимларига **3 473 маротаба** тегишли маслаҳатлар берилиб, эксперт тажрибаси юзасидан **281 маротаба** умумлаштиришлар ўтказилди.

Ўтган даврда **543 маротаба** маъруза ва ўқув машғулоти ўтказилган.

Марказ ва унинг ҳудудий бўлимлари томонидан 2024 йилда жами **24 млрд. 161 млн. 640 минг сўм** (2023 йилда 19 млрд. 802 млн. 790 минг сўм) маблағ туширилган бўлиб, ушбу кўрсаткич 2023 йилга нисбатан **4 млрд. 358 млн. 790 минг сўмга** кўпайган.

2024 йилда Суд экспертларининг малакасини ошириш ўқув марказида **жами жами 157 нафар** давлат суд экспертларининг ҳуқуқий билимлари ҳамда **62 нафар** Марказ суд экспертларининг мутахассислик йўналишлари бўйича малака оширишлари таъминланди.

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг 2024-2030 йилларга мўлжалланган мақсадли кўрсаткичлар (индикаторлар) ва 2024 йилга мўлжалланган йўл харитасида белгиланган бандлар ижроси юзасидан **мақсадли кўрсаткичлар тўлиқ бажарилди**.

Марказнинг **Фарғона вилояти бўлимида Одам ДНКси суд биологик** экспертизаси лабораторияси фаолияти йўлга қўйилди.

МУРОЖААТЛАРНИ КЎРИБ ЧИҚИШ СОҲАСИДА:

Жисмоний ва юридик шахслардан **651 та** мурожаат келиб тушган бўлиб, ушбу мурожаатларнинг **541 таси** ариза, **109 таси** шикоят, **1 таси** таклифни ташкил этган.

Келиб тушган мурожаатларнинг **628 таси** ҳал этилган бўлиб, ушбу мурожаатларнинг **176 таси** (29 %) қаноатлантирилган, **452 таси** бўйича ҳуқуқий тушунтириш берилган.

НОРМА ИЖОДКОРЛИГИ СОҲАСИДА

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳузуридаги Х. Сулаймонова номидаги Республика суд экспертиза маркази фаолиятини янада такомиллаштириш

тўғрисида»ги 849-сонли қарори қабул қилинди. Қарорга мувофиқ Марказнинг **Тошкент вилоят бўлими ва ГМО лабораторияси** ташкил этилди.

Суд экспертиза фаолиятини янада такомиллаштириш бўйича Президент қарори лойиҳаси тайёрланди ва ушбу лойиҳа белгиланган тартибда Адлия вазирлигига киритилди.

ҲУҚУҚИЙ ТАРҒИБОТ СОҲАСИДА

Ҳисобот даврида жами **2873 маротаба** тарғибот тадбирлари ўтказилган. Тарғибот тадбирларининг **1131 маротабаси** оммавий ахборот воситалари орқали, хусусан **164 маротаба** телевидения, **64 маротаба** радио, **110 маротаба** газета ва **103 маротаба** журналлар ҳамда **181 маротаба** расмий электрон нашрлар орқали тарғибот тадбирлари ташкил этди.

Шу билан бирга, марказ ва унинг вилоят бўлимлари ходимлари томонидан **1557 маротаба** оғзаки тарғибот тадбирлари ўтказилган бўлиб, шундан **490 таси** маъруза, **593 таси** давра суҳбатлари, **346 таси** семинар, **21 та** конференция ҳамда **107 маротаба** уйма-уй бориш тарзида ўтказилган тарғибот тадбирлари ташкил этди.

Марказнинг ижтимоий тармоқлардаги саҳифаларида “**Эксперт адолат кўмакчиси**” ва “**Эксперт**” номли янги рунлар орқали **10 дан ортиқ** чиқишлар қилинди.

Шунингдек, **30 турдаги** ёзма ва **152 турдаги** кўрғазмали ҳуқуқий тарғибот тадбирлари ишлаб чиқилиб, тарғибот тадбирларида фойдаланиб келинмоқда.

ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИШЛАРИ СОҲАСИДА

2024 йилда янги 3 та экспертиза тури яъни, “*Fototexnika ekspertizasi*”, “*Видеотехника экспертизаси*” “*Дендрология экспертизаси*” амалиётга жорий этилиб экспертиза турлари **60 тага**, (2023 йилда **57 та**) мутахассисликлар сони **102 тага** (2023 йилда **92 та**) етказилди.

Суд-экспертлик илмий-тадқиқот институти ва тегишли бўлим, лабораториялар ҳамда олий таълим муассасалари билан ҳамкорликда **жами 30 дан ортиқ** илмий-тадқиқот ишлари олиб борилиб, тадқиқотлар якунлари юзасидан услубий тавсия ҳамда қўлланмалар ишлаб чиқилган.

ЭТРМ билан ҳамкорликда «**Ўзбекистон Республикаси худудида муомалада бўлган хорижий давлатлар пул бирликлари (банкноталар)нинг ҳимоя воситалари ва уларни қалбакилаштириш усуллари**ни тадқиқ қилиш» мавзусида

ИИВ ЭКБМ ва Соғлиқни сақлаш вазирлиги Суд-тиббий экспертиза илмий-амалий маркази ҳамда ИИВ Академияси билан ҳамкорликда «**Воқеа жойини кўздан кечириш ҳамда ашёвий далилларни аниқлаш, олиш, қадоқлаш ва экспертиза текшируви учун тақдим этиш қоидалари**» ва «**Махсус кукунлар экспертизаси**» мавзусида

ИИВ ЭКБМ, ЭТРМ, ДХХ Эксперт-криминалистика бўлими ва Ҳуқуқни муҳофаза қилиш Академияси билан ҳамкорликда «Суд хатшунослик экспертизаси» мавзусида илмий-тадқиқот ишлари якунига етказилиб, услубий тавсия ва қўлланмалар ишлаб чиқилиб тегишли тартибда тасдиқланди.

Марказнинг Суд-экспертлик илмий-тадқиқот институти тегишли идора ва ташкилотлар билан ҳамкорликда **2024 йил давомида 93 та** услубиятлар танқидий кўриб чиқилиши таъминланди.

Фуқароларга суд-экспертлари томонидан тавсия ва тушунчалар бериш мақсадида **7 номдаги** қўлланмалар ишлаб чиқилиб, кенг оммага етказилди.

Суд-тергов органлари учун тавсия ва тушунчалар бериш мақсадида умумий **3 та қўлланмалар ишлаб чиқилди.**

Экспертиза соҳасидаги **11 та** номдаги амалий тадқиқотлар лойиҳалари ишлаб чиқилиб, Инновацион ривожланиш вазирлигига кўриб чиқиш тақдим этилган.

Марказ тарихида илк бор Суд-экспертлик илмий-тадқиқот институти қошида «**12.00.09 – Жиноят процесси. Криминалистика, тезкор-қидирув ҳуқуқ ва суд экспертизаси**» ихтисослиги бўйича мустақил изланувчиликга қабул комиссияси томонидан **3 нафар номзод мустақил изланувчиликка қабул қилинди.**

Шунингдек, “**Ўзбекистон суд экспертизаси**” илмий журнаlining 4 та сони нашр этилиб, оммаг ҳавола этилди.

ХАЛҚАРО ҲАМКОРЛИК СОҲАСИДА

2024 йил 23 август куни Марказ ва Озарбайжон Республикаси Адлия вазирлигининг Суд экспертиза маркази ўртасида ҳамкорлик тўғрисидаги баённома имзоланди.

2024 йил 18–19 апрель кунлари Марказ томонидан БМТнинг Гиёҳванд моддалари ва жиноятчилик бошқармасининг (UNODC) Марказий Осиёдаги ваколатхонаси билан ҳамкорликда “**Халқаро ҳамкорликнинг суд экспертизани такомиллаштириш ва ривожлантиришдаги ўрни**” мавзусида Халқаро илмий-амалий конференция ташкил этилди. Конференцияда **8 та** хорижий давлатларнинг, жумладан **АҚШ, Болгария, Туркия, Малайзия, Озарбайжон, Қозоғистон, Австрия, Хиндистондан** жами **15 нафар** вакиллар иштирок этишди. Шунингдек, конференция ишида республикамиздаги Давлат суд-экспертиза муассасалари, суд ва ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ҳамда юридик йўналишидаги олий таълим муассасаларининг **400 нафар** вакиллари иштирок этишди.

18 нафар Марказ ходимининг хориж амалиётини ўрганиши ташкил этилди.

СИФАТ МЕНЕЖМЕНТИ СОҲАСИДА

Ўзбекистон Аккредитация Маркази томонидан **O'zDSt ISO/IEC 17025:2019** «Тадқиқот ва калибрлаш лабораторияларининг ваколатлилигига кўйиладиган умумий талаблар» стандарт талабларига кўра, **Марказнинг Одам ДНКси суд биологик экспертизаси лабораторияси** “Биологическое исследование ДНК биоматериала человека (кров, слюна) для установления отцовства (материнства)” усули, **Материаллар, ашёлар ва буюмлар криминалистик экспертизаси лабораторияси** “Идентификация наркотических средств, получаемых из растения рода: конопля (ТГК) и мак снотворный (морфин, кодеин, героин)” усули, **Суд фонография экспертизаси лабораторияси** “Идентификация личности” усули, **Хужжатлар криминалистик экспертизаси лабораторияси** “Визуальная идентификация” усули (аккредитация доиралари) бўйича ташқи даврий **баҳолаш инспекцион текширувидан ўтказилди.**

Марказнинг Суд баллистика ва изшунослик экспертизаси, Одам ДНКси суд биологик экспертизаси, Материаллар, ашёлар ва буюмлар криминалистик экспертизаси, Суд фонография экспертизаси, Хужжатлар криминалистик экспертизаси лабораториялари, Суд компьютер-техникавий экспертизаси бўлими ва Марказнинг Хоразм вилоят бўлими Одам ДНКси СБЭ си **аккредитация доирасидаги тадқиқот усуллари бўйича** ҳамда Марказ Сифат менеджменти бўйича **ички аудит текширувлари ўтказилди.**

АХБОРОТЛАШТИРИШ СОҲАСИДА

Марказда қуйидаги ахборот тизимлари ва электрон дастурлар ишлаб чиқилган:

«**Sudexmail.uz**» корпоратив электрон почта тармоғи.

Шахс идентификацияси ва диагностик масалаларини ҳал этишга қаратилган кўп тармоқли «**DNA HELPER**» электрон дастурий таъминоти.

Марказ ходимларининг нуфузли маҳаллий ва хорижий илмий журналларда чоп этилган илмий мақолалари ягона электрон базасини шакллантириш мақсадида «**lib.sudex.uz**» илмий мақолалар электрон маълумотлар базаси.

Биологик қариндошликни аниқлаш ва шахс идентификациясини ўтказишда эҳтимоллик даражасини ҳамда популяцион полиморфизм таҳлилини ўтказиш вазифасини бажаришга мўлжалланган «**DNA allele frequency UZ**» дастури ишлаб чиқилди.

КАДРЛАР ФАОЛИЯТИ БЎЙИЧА

Экспертиза турига бўлган эҳтиёждан келиб чиқиб, Адлия вазирининг 2024 йил 5 мартдаги 84-ум-сон буйруғига кўшимча штатлар ажратиш юзасидан вазир буйруғи ва ушбу буйруқ ижросини таъминлаш бўйича Марказ директорининг 2024 йил 11 мартдаги 20-ум-сон буйруғи қабул қилиниб, Марказнинг штатлар жадвалига ўзгартириш киритиш орқали Марказнинг

худудий бўлимлари учун **жами 16 та** штат бирлиги қўшимча жорий қилинди.

Ҳисобот даврида **173 нафар** ходимга нисбатан тегишли рағбатлантиришлар қўлланилди ва **44 нафар** ходимга навбатдаги мартаба даражалари берилди.

Шунингдек, вакант лавозимларни кадрлар билан тўлдириш мақсадида жами **18 мартаба** танлов ўтказилди, танлов натижаларига кўра **50 нафар** номзод ишга қабул қилинди.

Бундан ташқари, **34 нафар** эксперт давлат суд эксперти ва қўшимча мутахассислик бўйича малака комиссиясидан ўтказилиб, қўшимча имзо ҳуқуқларига эга бўлди.